

Mogućnosti za obuku pravnika iz Bosne i Hercegovine

Osnovna ideja cjeloživotnog učenja jeste kontinuirano stručno usavršavanje koje će profesionalcima omogućiti razvoj neophodnih vještina i kompetencija u skladu s razvojem nauke, tehnologije i društvene svijesti. Posebno značajno je stručno usavršavanje pravnika, jer se pravni standardi mijenjaju s razvojem društva. Kako bi raspolagali aktuelnim informacijama o razvoju pravne nauke, pravne i sudske prakse, te pratili razvoj svih zakonskih i drugih relevantnih promjena potrebno je kontinuirano stručno usavršavanje. U nastavku predstavljamo prikaz institucija koje nude programe obuka za pravnike iz Bosne i Hercegovine.

Centri za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine i Republici Srpskoj, koji su detaljno predstavljeni u prvom broju *Pravne hronike*, svake godine kreiraju i implementiraju programe stručnog usavršavanja i početne obuke. Programi stručnog usavršavanja su namijenjeni prvenstveno sudijama i tužiocima, dok su programi početne obuke namijenjeni osobama koje se namjeravaju baviti funkcijom sudije ili tužioca, stručnim saradnicima i pripravnicima (zavisno od zakona). Programi se kreiraju na godišnjem nivou i obuhvataju teme iz oblasti evropskog prava, ljudskih prava, krivičnog prava, građanskog prava i drugih tema. Informacije o načinu prijavljivanja i programi su dostupni na internet stranicama centara www.fbih.cest.gov.ba i www.rs.cest.gov.ba.

Odsjek krivične odbrane predstavlja organizacioni dio Sektora za krivičnu pomoć i edukaciju u krivičnim stvarima pred Sudom BiH Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine. To je jedinstvena institucija u oblasti međunarodnog krivičnog prava, čija je uloga osigurati najviše standarde odbrane u suđenjima za ratne zločine pred pravosuđem Bosne i Hercegovine. Odsjek krivične odbrane pruža pravnu i administrativnu podršku advokatima pred Sudom BiH, kao i stručne programe obuke za advokate i druga lica uključena u sudske postupke. Informacije o obukama i načinu prijavljivanja dostupne su na internet stranici www.okobih.ba.

Direkcija za evropske integracije organizuje obuke iz oblasti evropskih integracija. Obuke su namijenjene državnim službenicima sa svih nivoa vlasti u BiH koji učestvuju u procesu evropskih integracija. Također, ove obuke su dostupne i svim drugim osobama koje imaju aktivnu ulogu u procesu evropskih integracija i koje bi u tom kontekstu trebalo da savladaju nove vještine ili usvoje bitna znanja. Direkcija za evropske integracije organizuje obuke s namjerom da državni službenici usvoje znanja i vještine nužne za obavljanje poslova koji se odnose na proces evropskih integracija BiH. Obuke se organizuju prvenstveno na teme: Osnovna znanja o EU; Proces harmonizacije zakonodavstva; Programiranje, priprema i izrada projektnih zadataka; Soft Skills obuke vezane za komunikaciju i saradnju s Evropskom komisijom kroz redovne vidove saradnje; Vještine prevodenja u kontekstu EU integracija; Prijenos znanja i iskustava drugih zemalja o procesu pridruživanja; Teme vezane uz specifične politike EU. Obuke za koje je nadležna Direkcija za evropske integracije implementiraju se putem klasičnih i online obuka, a programi obuke i informacije o načinu prijavljivanja dostupni su na internet stranici www.dei.gov.ba.

Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine, Agencija za državnu službu Federacije Bosne i Hercegovine i Agencija za državnu upravu Republike Srpske provode programe obuke državnih službenika o temama neophodnim za upravljanje i stručni razvoj ljudskih potencijala koji, između ostalog, obuhvataju i kontinuirano stručno obrazovanje i usavršavanje. Razvoj ljudskih potencijala je unapređivanje kapaciteta državnih službenika i primjena njihovog stručnog znanja u cilju poboljšanja radne uspješnosti. Informacije o programima obuka, koje navedene institucije provode

samostalno ili u saradnji s domaćim i stranima partnerima, kao i formulare za prijavljivanje možete naći na njihovim internet stranicama: Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine <https://www.ilearn.gov.ba>, Agencija za državnu službu Federacije Bosne i Hercegovine www.obuke.adsfbih.gov.ba i Agencija za državnu upravu Republike Srpske www.adu.vladars.net.

ReSPA (Regionalna škola za javnu upravu) je međunarodna organizacija kojoj je povjereno jačanje regionalne saradnje na području javne uprave u zemljama zapadnog Balkana. Kao takva, ReSPA predstavlja jedinstven poduhvat osnovan kako bi podržao stvaranje odgovornih, učinkovitih i profesionalnih sistema javne uprave u zemljama zapadnog Balkana na putu ka priključenju EU. ReSPA nastoji ostvariti ovu misiju kroz organizaciju i provedbu aktivnosti obuke, konferencija visoke razine, događaja umrežavanja, ljetnih škola, studijskih putovanja i publikacija, čiji ciljevi su prenijeti nova znanja i vještine, kao i olakšati razmjenu iskustva kako u regiji, tako i između regija i zemalja članica EU. Prijave za obuke se dostavljaju ReSPA-i i oficirima za vezu. Više informacija o obukama je dostupno na internet stranici www.respaweb.eu.

Vijeće Evrope je razvilo poseban program za edukaciju o ljudskim pravima za pravnike (*Human Rights Education for Legal Professionals - HELP*). HELP predstavlja evropski program edukacije o ljudskim pravima za pravnike koji pruža podršku svim državama članicama Vijeća Evrope u primjeni Evropske konvencije o ljudskim pravima (EKLJP). Kroz program se razvijaju sposobnosti sudija, advokata i tužilaca u pogledu primjene EKLJP-a. Internet stranica programa HELP predstavlja platformu s resursima za učenje na daljinu i samostalno učenje o Evropskoj konvenciji i standardima u oblasti ljudskih prava. Više informacija je dostupno na internet stranici HELP-a za BiH: <http://helpcoe.org/national-page/bosnia-herzegovina>. Stranica također sadrži informacije o aktivnostima Vijeća Evrope i drugih organizacija u Bosni i Hercegovini u vezi promocije ljudskih prava, kao i o aktuelnim obukama koje provodi Vijeće Evrope, te publikacijama i izvještajima.

ERA – Akademija za evropsko pravo je neprofitna javna fondacija koja pruža obuku o evropskom pravu pravnim praktičarima. Njezini pokrovitelji su većina država članica EU i podržana je od strane EU. ERA organizira konferencije i seminare širom Evrope, nudi online programe obuke koji uključuju široki spektar kurseva i internet prezentacije, te objavljuje pravni časopis *ERA Forum*. Na internet stranici www.era.int dostupne su detaljne informacije o seminarima i *online* kursevima, na teme: Upravno pravo; Poljoprivredno pravo; Alternativno rješavanje sporova; Azil i imigracije; Finansijsko pravo; Parnični postupak; Pravo trgovačkih društava; Konkurencijsko pravo; Ustavno pravo; Pravo potrošača; Ugovorno pravo; Krivično pravo; Pravo okoliša; Evropsko pravo (opšte); Porodično pravo; Ljudska prava; Zdravstveno pravo; Zakoni o osiguranju; Pravo intelektualnog vlasništva; Pravni lilekovi; Radno pravo; Medijsko pravo; Međunarodno privatno pravo; Socijalno pravo. Iako većina seminara i kurseva zahtijeva plaćanje kotizacije, ERA ima svoj program stipendiranja koji omogućuje učešće pravnim praktičarima iz centralne i istočne Evrope koji drugačije ne bi mogli prisustvovati ERA-inim seminarima.